

ШЕВЧЕНКОЗНАВЧІ СТУДІЇ ПРЕДСТАВНИКІВ ВОЛИНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЧНОЇ ШКОЛИ

Шевченкознавчі студії на Волині започатковано фактично з перших років існування тут філологічної школи. Один з її зачинателів, талановитий учений Володимир Покальчук, був автором кількох досліджень, присвячених Шевченкові, зокрема «До Шевченкового перебування 1859 року на Україні» (1929), «З Кулішевого листування» (1929), а також одним з упорядників збірника «Поети пошевченківської пори» (1930).

Згодом окремі аспекти творчості Кобзаря осмислив Микита Боженко у книзі «Балади Т. Шевченка і вивчення їх у школі» (1966), якій передувала стаття «Поетика балад Т. Шевченка» (1965).

Проблему універсалізму Шевченкового генія осмислено у працях Майї Хмелюк: «Весна у творчій долі Т. Шевченка» (1996), «Творчість Тараса Шевченка як вияв гармонії» (2002), «Геній універсалізму» (2003) та ін.

Активно розвивають шевченкознавчі дослідження нинішні працівники інституту філології та журналістики. Яскраву сторінку літературознавчої рецепції Т. Шевченка започаткувала Ольга Яблонська, яка 1996 р. захистила кандидатську дисертацію «Творчість Т. Г. Шевченка в критиці і літературознавстві (40–60-ті роки ХІХ ст.)». Різним аспектам творчості Т. Шевченка присвячено кілька десятків статей авторки в наукових виданнях України й зарубіжжя, як-от: «Шевченкознавчі матеріали львівського часопису “Правда” 60-х років ХІХ ст.» (1997), «Творчість Т. Шевченка в історико-культурному контексті Галичини 60-х років ХІХ ст.» (1998), «“Гайдамаки” Т. Шевченка: внутрішня свобода, національна історія, християнська традиція» (2004), «Шевченко і Костомаров» (2005), «Шевченкознавчі студії Володимира Яніва» (2006), «Шевченкознавчі дослідження Євгена Шабліовського» (2006), «Шевченкознавчі дослідження О. Дорошкевича» (2007), «М. Шлемкевич: творчість Т. Шевченка крізь призму української етнопсихології» (2007), «Володимир Дорошенко в історії українського шевченкознавства» (2007), «Проблема синтезу мистецтв в українському шевченкознавстві» (2008), «Поетична шевченкіана Олени Пчілки в контексті розвитку жанру» (2009), «Поезія Лесі Українки у світлі національної традиції: діалог із Т. Шевченком» (2009), «Шевченкознавчі дослідження Володимира Міяковського» (2011),

«Поетична творчість Т. Шевченка у світлі етнопсихології» (2011), «Повість Т. Шевченка “Близнецы” в аспекті постколоніальної критики» (2012), «Поетична творчість Т. Шевченка: соціо- та етнопсихологічні параметри образу москаля» (2013) тощо.

Творчість Т. Шевченка в аспекті психоаналізу ґрунтовно вивчає Марія Моклиця, авторка статей «Покритка у творчості Т. Г. Шевченка (психоаналітична інтерпретація)» (2000), «Реалізм / романтизм як бінарна опозиція культури і художнього методу Т. Г. Шевченка» (2002), «Покритка Шевченка в аспекті психоаналізу» (2002), «Сон як архетип творчості Т. Шевченка» (2002), «Тарас Шевченко як психологічний експресіоніст» (2002), «Деміфологізація національної ідеї у творчості Т. Г. Шевченка» (2006) та ін.

Цікаві й перспективні спроби вивчення творчого спадку Кобзаря зроблено Світланою Богдан у статтях «“Озовись до мене хоч інколи...” (мовноповедінковий статус Шевченкових адресатів)» (2000), «Стереотипи мовної поведінки Шевченка в його епістолярії: звертальні й прощальні формули» (2003), «Мовноетикетні стереотипи в епістолярії Тараса Шевченка» (2004), Лілією Лавринович у праці «Модуси часу у структурі ліричних творів Т. Шевченка» (2013), Ніною Данилюк у статті «Фольклорні засоби шевченкового тексту в аспекті аперцепції» (2013) та ін.

Пропонований увазі читача збірник репрезентує нові шевченкознавчі студії працівників інституту філології та журналістики СНУ імені Лесі Українки.

*Юрій Громик,
декан інституту філології
та журналістики*